

ความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

Global Citizenships of Students of Srinakharinwirot University Prasarnmit

Demonstration School (Secondary)

ปวีณาพัฒน์ วรพันธ์¹, ศรินทร จีเพ็ชร², พัชรี แพนล้นฟ้า³

¹อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²รองผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

³อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำแนกตามเพศ ระดับชั้น และอาชีพผู้ปกครอง โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 105 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) คุณภาพเครื่องมือในภาพรวม มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.857

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ในแต่ละด้าน พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีคุณลักษณะความเป็นพลโลกโดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.63) เมื่อจำแนกตามรายองค์ประกอบพบว่า ความเป็นพลโลกของนักเรียนในทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการประพฤติตน เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมเพศชายและเพศหญิงมีผลต่อคุณลักษณะความเป็นพลโลกที่ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับชั้น พบว่า มีคุณลักษณะความเป็นพลโลกที่ไม่แตกต่างกัน แต่องค์ประกอบรายด้านมีคุณลักษณะความเป็นพลโลกที่แตกต่างกัน ในด้านการปฏิสัมพันธ์ในสังคม และเมื่อตามจำแนกอาชีพผู้ปกครอง พบว่า อาชีพผู้ปกครองมีผลต่อคุณลักษณะความเป็นพลโลกที่ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ความเป็นพลโลก

Abstract

The purposes of this research were to study Global Citizenships of Students of Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Secondary) and to compare their levels of Global Citizenship by classifying their sex, year/class and family occupation. The sample in this research were 105 Secondary Students Grade 10-12 of Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Secondary). The instrument used in this research were Global Citizenship of Students of Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Secondary) questionnaires by classifying such as 1) self - discipline 2) social interaction 3) compliance roles and 4) awareness of the situation of environmental resources and public health. The scale consisted of 48 questions, has reliability at 0.857. The data were statistically analyzed with Descriptive statistics: mean, standard Deviation and inferential statistic was ANOVA.

The results of this research revealed that: Overall, the students displayed a slightly high level of Global Citizenship (mean = 3.36). When considering each aspect, it was found that with all aspects, the level were high was found that the aspect relating to self – discipline shoed the high level (mean = 3.78). When compare their levels of Global Citizenship by classifying their sex, year/class and family occupation was found that indicated not differ statistically significant in these areas (sig = .05).

Keywords Global Citizenship

บทนำ

พื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคนให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีการขยายวงกว้างสู่ความเป็นสากล นั่นคือ การสร้างความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นกับประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องที่แทบทุกประเทศในโลกพยายามผลักดันให้เกิดขึ้นและให้ความสำคัญมาโดยตลอด เพราะต่างตระหนักถึงความจำเป็นและคุณค่าของความเป็นพลเมืองที่จะเป็นเครื่องมือนำประเทศให้อยู่รอดและก้าวพ้นวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเมื่อประชาชนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพแล้ว ย่อมส่งผลต่อการสร้างสรรค์สังคมที่มีคุณภาพ และนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดรากฐานของสังคมที่เข้มแข็ง นับว่าเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง หลายประเทศที่พัฒนาแล้วมีความตระหนักดีในเรื่องดังกล่าว จึงให้ความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาคนตั้งแต่ระดับเยาวชน และขับเคลื่อนการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง (Civic/Citizenship Education) เข้าสู่ระบบการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาภาคบังคับ (Compulsory Education) ซึ่งในหลายประเทศทั้งยุโรปและเอเชียสามารถจัดการศึกษาจนประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับ แม้จะดูเหมือนว่าการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองนั้นเป็นเรื่องที่มีมาช้านาน มีการศึกษาแล้วเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ

พบว่า เรื่องนี้ยังคงอยู่ในกระแสและได้รับความสนใจจากทั้งนักรัฐศาสตร์และนักการศึกษา มีการแผ่ขยายขอบเขตของการศึกษาทั้งในเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการสอนออกไปอย่างกว้างขวาง ด้วยเหตุที่สังคมมีความผันผวนแปรเปลี่ยนอย่างต่อเนื่องจึงทำให้การศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเยาวชนยังคงเป็นเรื่องที่มีพลวัตอยู่ด้วยเช่นกัน (เลิศพร อุตมพงษ์, 2557: 1) ลักษณะของพลเมืองไทยในอดีตที่ผ่านมาเกิดขึ้นจากการกลมเกลียวคนไทยให้อยู่ในวิถีชีวิตไทยโดยใช้ระบบการศึกษาที่เป็นทางการตลอดจนการสอนความรู้ต่าง ๆ ผ่านสื่อมวลชนหลายแขนง เช่น วรรณคดีไทย ศิลปะไทย มารยาทไทย ทำให้พลเมืองไทยยอมรับการแบ่งชนชั้นทางสังคม และยอมรับการเปลี่ยนแปลงแบบไทย ที่ให้ความสำคัญกับผู้ปกครองที่เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ โดยพลเมืองไทยที่อยู่ในวิถีไทยแบบเดิมนั้น จะต้องเชื่อฟัง ทำหน้าที่ของพลเมืองอย่างดีที่สุด ด้วยความเสียสละ และด้วยความสามัคคี โดยไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้ปกครอง เป็นความสัมพันธ์ทางสังคมแบบรู้ที่ต่ำที่สูง มีโครงสร้างของรัฐแบบรวมศูนย์อำนาจที่ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทั้งในเรื่องของอำนาจและทรัพย์สินนำไปสู่ความขัดแย้งและความรุนแรง (สายชล สัตยานุรักษ์, 2558) ขณะเดียวกันคณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการพัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองได้วิเคราะห์จุดอ่อนของพลเมืองในสังคมไทยและกำหนดคุณลักษณะของพลเมืองเพื่อเป็นเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาพลเมืองไทยดังนี้ 1) การพึ่งตนเองและการรับผิดชอบตนเองได้ 2) เคารพสิทธิผู้อื่น 3) เคารพในความแตกต่าง 4) เคารพหลักความเสมอภาค 5) เคารพกติกา และ 6) รับผิดชอบต่อสังคม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2557: 55-56) คุณลักษณะของความเป็นพลเมืองที่กล่าวมาข้างต้นนั้นจึงเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการพัฒนาพลเมืองของประเทศไทย

อีกทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นพลโลกของ ปาจารย์ รัตนา นุสนธิ์ (2556) ซึ่งได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” (Development of Indicators of Global Citizen Characteristics of Secondary School Students) พบว่า ความเป็นพลเมืองโลกประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบด้านการประพฤติตน มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการปรับตัวตามความหลากหลายทางวัฒนธรรม องค์ประกอบด้านการปฏิสัมพันธ์ในสังคม มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับแนวคิดที่แตกต่างทางการเมือง เคารพสิทธิเสรีภาพ องค์ประกอบด้านการลงมือปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมสันติภาพและความเท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ องค์ประกอบด้านการตระหนักถึงสถานการณ์ของทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข มี 3 ตัวบ่งชี้คือการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตระหนักและมีส่วนร่วมในปัญหาของสิ่งแวดล้อม ตระหนักถึงความสำคัญในสาธารณสุขพื้นฐาน

จากสภาพดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาประกอบการพิจารณาภาพรวมของความเป็นพลโลกของเยาวชนอันจะส่งผลให้เกิดการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติการกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเป็นพลโลกในทุกภาคส่วนอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งยังสามารถจัดสรรทรัพยากรในการพัฒนามนุษย์ในสังคมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของ

คนสังคมไทยและสังคมโลกดีขึ้น รวมทั้งเพื่อพัฒนาประเทศและสังคมโลกให้มีความเจริญก้าวหน้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำแนกตามเพศ ระดับชั้น และอาชีพผู้ปกครอง

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 รวมประชากร 1,044 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 105 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling)

2. ขอบเขตตัวแปร

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นพลโลกของอาจารย์ รัตนาสุนธิ์ (2556) ซึ่งได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” (Development of Indicators of Global Citizen Characteristics of Secondary School Students) โดยการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองโลกจาก Cogan and Derricott (2000), วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา, สุนน อมรวิวัฒน์, เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546), สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2543), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ (2548), ศิริเพ็ญ บูรณศิริ (2532), สิวิวรรณ ศรีพหล (2547), Learning and Teaching Scotland (2011), Oxfam (2006), Atlantic Council for International Cooperation and Canadian International Development Agency: ACIC-CIDA (2010), The Education Development: Hong Kong (1996) และ Shirley Engle and Anna Ochoa (1998) ผลการสังเคราะห์พบว่าความเป็นพลเมืองโลกประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบด้านการประพฤติตน มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการปรับตัวตามความหลากหลายทางวัฒนธรรม องค์ประกอบด้านการปฏิสัมพันธ์ในสังคม มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับแนวคิดที่แตกต่างทางการเมือง เคารพสิทธิเสรีภาพ องค์ประกอบด้านการลงมือปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมสันติภาพและความเท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ องค์ประกอบด้านการตระหนักถึงสถานการณ์ของทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข มี 3 ตัวบ่งชี้คือการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตระหนักและมีส่วนร่วมในปัญหาของสิ่งแวดล้อม ตระหนักถึงความสำคัญในสาธารณสุขพื้นฐาน

สำหรับแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ครั้งนี้ ประกอบด้วย แนวคิดความเป็นพลโลกและความเป็นพลเมืองดี แนวคิดและทฤษฎีประชาธิปไตย แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทฤษฎีกระบวนการขัดเกลาทางสังคมและการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง

3. ขอบเขตเวลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

4. ขอบเขตด้านสถานที่ ได้แก่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) และใช้วิธีการศึกษาแบบสำรวจ (Survey) มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบวัดคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) แบ่งเป็น 5 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และตอนที่ 2-5 เป็นแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับความเป็นพลโลก ในแต่ละด้าน รวมจำนวน 48 ข้อ คุณภาพเครื่องมือในภาพรวม มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.857

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์คุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation)
3. วิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการ ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในตัวสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha)
4. วิเคราะห์คุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ในแต่ละด้าน โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation)
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ t-test independent และ ANOVA

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง ความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาทั้งหมด 105 คน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 54.29 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 37.14 ในด้านอาชีพของผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเจ้าของกิจการ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 35.24

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียน โดยจำแนกเป็นรายองค์ประกอบ และภาพรวมทั้งหมด จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีคุณลักษณะความเป็นพลโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.63) เมื่อจำแนกตามรายองค์ประกอบพบว่า ความเป็นพลโลกของนักเรียนในทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการประพฤติตน (Mean = 3.78)

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียน เมื่อจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	คุณลักษณะความเป็นพลโลก				
		Mean (\bar{X})	S.D.	t	df	Sig
ชาย	48	3.95	.37	-0.878	103	.382
หญิง	57	3.65	.34			

จากตารางที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียน เมื่อจำแนกตามเพศตามรายองค์ประกอบ และภาพรวมทั้งหมด พบว่า กลุ่มตัวอย่างเมื่อจำแนกตามเพศ โดยรวมเพศชายและเพศหญิงมีคุณลักษณะความเป็นพลโลกที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -0.878$, $Sig = .382$) โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะความเป็นพลโลกสูงกว่าเพศหญิง ($\bar{X}_{ชาย} = 3.59$, $\bar{X}_{หญิง} = 3.56$)

เมื่อเปรียบเทียบจำนวน ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโดยจำแนกตามระดับชั้น ตามรายองค์ประกอบ และภาพรวมทั้งหมด พบว่า โดยรวมทั้ง 3 ระดับชั้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) มีคุณลักษณะความเป็นพลโลกที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{X} = 3.62$, $S.D. = .35$, $F = 2.439$, $Sig = 0.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ระดับชั้นที่แตกต่างกัน มีคุณลักษณะความเป็นพลโลกที่แตกต่างกัน ในด้านการปฏิสัมพันธ์ในสังคมที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.136$, $Sig = .048$) โดยที่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคุณลักษณะความเป็นพลโลกที่แตกต่างกัน ในด้านการปฏิสัมพันธ์ในสังคมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{X}_{m.6} = 3.74$, $\bar{X}_{m.4} = 3.50$, $F = .24219$) เมื่อเปรียบเทียบจำนวน ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโดยจำแนกตามอาชีพ ผู้ปกครอง ตามรายองค์ประกอบ และภาพรวมทั้งหมด พบว่า โดยรวมทั้ง 7 อาชีพ คือ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างบริษัทเอกชน รับจ้างทั่วไป เจ้าของกิจการ อาชีพอิสระ และอาชีพอื่น ๆ มีคุณลักษณะความเป็นพลโลกที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = .35, $F = 1.774$, Sig = 0.112) ดังข้อมูลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียน เมื่อจำแนกตามระดับชั้น และ อาชีพผู้ปกครอง

คุณลักษณะ ความเป็นพลโลก	M.	S.D.	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระดับชั้น	3.62	.35	Between Groups	.603	2	.302	2.439	.092
			Within Groups	12.617	102	.124		
			Total	13.221	104			
อาชีพผู้ปกครอง	3.62	.35	Between Groups	1.295	6	.216	1.774	.112
			Within Groups	11.925	98	.122		
			Total	13.221	104			

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ในแต่ละด้าน พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีคุณลักษณะความเป็นพลโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.63) เมื่อจำแนกตามรายองค์ประกอบพบว่า ความเป็นพลโลกของนักเรียนในทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการประพฤติตน องค์ประกอบด้านการประพฤติตน ซึ่งมี 3 ตัวบ่งชี้ คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการปรับตัวตามความหลากหลายทางวัฒนธรรม นักเรียนมีคุณลักษณะดังกล่าวมีอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 3.78) รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านการปฏิสัมพันธ์ในสังคม มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับแนวคิดที่แตกต่างทางการเมือง เคารพสิทธิเสรีภาพ (Mean = 3.61) องค์ประกอบด้านการตระหนักถึงสถานการณ์ของทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข มี 3 ตัวบ่งชี้คือการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตระหนักและมีส่วนร่วมในปัญหาของสิ่งแวดล้อม ตระหนักถึงความสำคัญในสาธารณสุขพื้นฐาน นักเรียนมีคุณลักษณะดังกล่าวอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.59) และสุดท้ายคือ องค์ประกอบด้านการลงมือปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมสันติภาพและความเท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ นักเรียนมีคุณลักษณะ

ดังกล่าวอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน (Mean = 3.53) ทั้งนี้สอดคล้องกับ Cogan and Derricot (2000) ที่กล่าวถึงแนวคิดมิติความเป็นพลโลกที่เป็นแนวคิดสำหรับการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่สามารถเผชิญหน้ากับศตวรรษที่ 21 รวมถึงสอดคล้องกับ Bernie Trilling and Charles Fadel (2009) ที่กล่าวถึงทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่นักเรียนในปัจจุบันควรได้รับการฝึกฝนให้มีคุณลักษณะและทักษะต่าง ๆ เพื่อพร้อมเติบโตเป็นคนที่มีประสิทธิภาพ โดยเป็นสิ่งที่โรงเรียนควรจัดสรร เตรียมพร้อม และฝึกฝนให้นักเรียน

2. ผลการศึกษาการเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำแนกตามเพศ โดยรวมเพศชายและเพศหญิงมีคุณลักษณะความเป็นพลโลกที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -0.878$, Sig = .382) โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะความเป็นพลโลกสูงกว่าเพศหญิง ($\bar{X}_{ชาย} = 3.59$, $\bar{X}_{หญิง} = 3.56$) สอดคล้องกับผลการวิจัยของวีรพงษ์ นกน้อย (2546) ที่พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนิสิตระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยให้เหตุผลว่า เป็นผลมาจากนโยบายของรัฐที่ต้องส่งเสริมให้มีความคิด และการแสดงออกของทุกเพศมีความเท่าเทียมกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตดาวรรณ สุขใหญ่ ที่พบว่า เพศไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเป็นพลเมือง การที่จะมีระดับความเป็นพลเมืองสูงหรือต่ำนั้น ความแตกต่างระหว่างเพศไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความเป็นพลเมือง

3. ผลการศึกษาการเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยจำแนกตามระดับชั้นโดยรวมทั้ง 3 ระดับชั้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) มีคุณลักษณะความเป็นพลโลกที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยปภัสสรไพบุลย์จิตพิรัชย์ (2553) ที่พบว่า หลักสูตรและการเรียนการสอนในชั้นเรียนปัจจุบันผู้สอนเน้นให้ความสนใจสอดแทรกความรู้ และให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาตนให้เป็นคนดี จึงส่งผลให้ความเป็นพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ระดับชั้นที่แตกต่างกัน มีคุณลักษณะความเป็นพลโลกที่แตกต่างกัน ในด้านการปฏิสัมพันธ์ในสังคมที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากอาจเป็นช่วงวัยของนักเรียนที่มีการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาตนเองเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ ซึ่งแต่ละช่วงวัยนั้นจะมีความเปลี่ยนแปลงหลายด้านที่แตกต่างกัน เช่น การรู้จัก การพัฒนาตนเองทางด้านศีลธรรม การมีแนวคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัว เป็นต้น ส่งผลต่อพฤติกรรมและคุณลักษณะของแต่ละเพศที่ต่างกัน (วิทยากร เชียงกูล, 2552; พนม เกตุมาน, 2552; กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2547) สอดคล้องกับข้อมูลการสำรวจเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของการเป็นพลเมืองของสหรัฐอเมริกา (Center for Information and Research on Civic Learning and Engagement, 2008) พบว่า วัยเป็นปัจจัยสำคัญของวัยรุ่นในการส่งผลต่อความแตกต่างในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และความเป็นพลเมือง

4. ผลการศึกษาการเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยจำแนกตามอาชีพผู้ปกครองพบว่า โดยรวมทั้ง 7 อาชีพ คือ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างบริษัทเอกชน รับจ้างทั่วไป เจ้าของกิจการ อาชีพอิสระ และอาชีพอื่น

ๆ มีคุณลักษณะความเป็นพลโลกที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของปภัสสร ไพบูลย์ฐิติพรชัย (2553) ที่ศึกษาการศึกษาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนโรงเรียนพาณิชย์การบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ไม่ว่าผู้ปกครองจะอยู่สถานภาพใด อาชีพใด ฐานะใดก็ตาม พ่อแม่ผู้ปกครองทุกคนย่อมมีความต้องการให้ลูกมีความประพฤติดี ปฏิบัติตนดี และเป็นพลเมืองดีของสังคม ก็ย่อมจะอบรมสั่งสอนให้การเลี้ยงดูเป็นอย่างดี เพื่อให้ลูกเป็นคนดีของสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำผลที่ได้จากการศึกษามาประกอบการพิจารณาภาพรวมของความเป็นพลโลกของเยาวชนอันจะส่งผลให้เกิดการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติการที่เกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นพลโลกในทุกภาคส่วนอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งยังสามารถจัดสรรทรัพยากรในการพัฒนามนุษย์ในสังคมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของคนสังคมไทยและสังคมโลกดีขึ้น รวมทั้งเพื่อพัฒนาประเทศและสังคมโลกให้มีความเจริญก้าวหน้า

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการพัฒนาครูผู้สอนในด้านการจัดการเรียนการสอนผู้ปกครองในด้านการเลี้ยงดูเอาใจใส่ และตัวผู้เรียนในการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นความพร้อมและสรรพกำลังที่จะเจริญเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่าของสังคมไทยและโลกต่อไป

3. ควรมีการเก็บข้อมูลกับประชากรทั่วประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น ที่จะนำมาสนับสนุนงานวิจัยทางด้านนี้ต่อไป

รายการอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.

ปภัสสร ไพบูลย์ฐิติพรชัย. (2553). *การศึกษาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนโรงเรียนพาณิชย์การบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการภาครัฐและเอกชน).

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปจรรย์ รัตนานุสนธิ. (2556). *การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” (Development of Indicators of Global Citizen Characteristics of Secondary School Students)*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลัดดาวรรณ สุขใหญ่. (2551). *ความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่: ศึกษาเปรียบเทียบประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองกับอำเภอดอยสะเก็ด*. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- เลิศพร อุดมพงษ์. (2557). *การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง (Civic/Citizenship Education) ในการส่งเสริมบทบาทของ ภาคพลเมืองในการเมืองระบบตัวแทน: แนวทางที่ยั่งยืนผ่านประสบการณ์จากต่างประเทศ. วารสารพระปกเกล้า. (ออนไลน์)*
- วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2553). *คุณลักษณะของพลเมืองดีในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- วิจารณ์ พานิช. (2557). *ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.*
- วิจารณ์ พานิช. (2558). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.*
- สายชล สัตยานุรักษ์. (2558). *ประวัติศาสตร์รัฐไทยและสังคมไทย : ครอบครัวยุคใหม่ ชีวิตรสามัญชน ความทรงจำ และอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์. เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). *มาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ: สหยาบเลิกการพิมพ์.*
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.*
- สิริวรรณ ศรีพหล. *การพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลโลกสำหรับเยาวชนตามแนวพุทธธรรม. วารสารวิชาการ 8 (ตุลาคม – ธันวาคม): 54 – 60*
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2542). *การพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์. โครงการกิตติเมธี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- Cogan, J.J. and Derricot, R. (2000). *Citizenship for the 21st Century: an international perspective on education. London: Kogan page.*
- Kahne, J. & Sporte, S. (2008). Developing Citizens: the impact of civic learning opportunities On students’ commitment to civic participation, *American Educational Research Journal*, 20 (10), 1–29.
- Jamlong Suriwong and Nuntiya Noichun. (2016). *A study the factors effecting parents’ decision in selecting private schools for their children in Phichit province. Thesis, Master of Education Degree in Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University,*